

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-05-18

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, f.d. justitierådet Inger Nyström och regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson.

Enligt en lagrådsremiss den 29 april 2004 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,
2. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
3. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
4. lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220),
5. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
6. lag om ändring i lagen (1999:163) om penningtvätsregister,
7. lag om ändring i kasinolagen (1999:355),
8. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079),
9. lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Erland Genarp.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt

2 §

I första stycket punkterna 7-12 har i förslaget tillagts ytterligare kategorier av näringsidkare som skall omfattas av lagen. Punkten 12 angående viss yrkesmässig handel skiljer sig från verksamhet som anges i punkterna 1-11 genom att den endast avser fall då betalning görs kontant med ett belopp motsvarande 15 000 euro eller mer. Denna skillnad skulle komma till tydligare uttryck om punkten 12 får utgöra en egen paragraf, lämpligen 2 b §, med förslagsvis följande lydelse: "Bestämmelserna i denna lag gäller även fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig handel med eller auktionsförsäljning av antikviteter, konst, ädelstenar, metaller, skrot eller sportmedel i de fall betalning görs kontant med ett belopp motsvarande 15 000 euro eller mer."

Följs Lagrådets förslag föranleder det följande ändringar i 3 § andra stycket, 9 § tredje stycket och 13 § andra stycket förevarande lagförslag samt i 2 § förslaget till lag om ändring i lagen om penningtvättsregister.

Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

10 kap. 38 §

I första stycket första punkten föreslås att 9 kap. 6 a § brottsbalken, penninghäleri, skall utgå i uppräkningsdelen av de där angivna brotten. Samtidigt föreslås införande av ett andra stycke i paragrafen med regler för revisorns åtgärder vid misstanke om penningtvätt. Sistnämnda förfarande torde i de flesta fall innebära ett handlande som

utgör just penninghäleri. Den hänvisning till första stycket som görs i det nya andra stycket kan därför medföra tveksamhet. Det kan inte heller uteslutas att penningtvätt innefattar annat slag av brott.

I samma andra stycke i paragrafen uppställs som regel att, då revisorn på angiven grund finner anledning lämna uppgifter enligt 9 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt, åtgärder enligt 10 kap. 39 och 40 §§ aktiebolagslagen inte skall vidtas.

De sistnämnda paragraferna utgör de centrala reglerna om revisorns åtgärder vid misstanke om brott begånget av en styrelseledamot eller den verkställande direktören inom ramen för bolagets verksamhet. Så skall t.ex. en revisor som finner att det föreligger sådan brottsmisstanke som avses i 38 § utan oskäligt dröjsmål underrätta styrelsen om sina iakttagelser. Lagrådet ifrågasätter att dessa regler helt skulle sättas ur spel i fall då revisorn blir skyldig att lämna uppgifter om misstänkt penningtvätt.

Mot denna bakgrund kommer enligt Lagrådets mening de föreslagna ändringarna i lagen om åtgärder mot penningtvätt, 11 § andra stycket, och i aktiebolagslagen, den nu behandlade paragrafen andra stycket, att medföra svårigheter vid tillämpningen. För att åstadkomma en lämplig och klarare reglering av revisorns skyldigheter enligt 10 kap. 38 – 40 §§ aktiebolagslagen föreslår Lagrådet därför, att 9 kap. 6 a § brottsbalken står kvar bland de i 38 § uppräknade brotten, att andra stycket i samma paragraf utgår samt att i 39 § första stycket införs ett tillägg av följande lydelse: "Om revisorn finner att en misstanke om brott bör föranleda honom eller henne att lämna uppgifter enligt 9 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt, skall dock den i 11 § andra stycket samma lag angivna tidsfristen iakttas."

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.